

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації
щодо підготовки та захисту для здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Електронний ресурс

Рецензенти:

М. І. Лазарєв – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

С. Б. Беляєв – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 11 від 25 червня 2025 року)*

К 32 **Кваліфікаційна робота** : методичні рекомендації щодо підготовки та захисту для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» [Електронний ресурс] / уклад. Д. В. Коваленко, Н. О. Брюханова, Н. В. Корольова, Н. В. Божко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 55 с.)

Методичні рекомендації містять основні вимоги та практичні поради щодо підготовки кваліфікаційної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». У посібнику подано порядок організації наукового дослідження, етапи написання кваліфікаційної роботи, вимоги до змісту, структури та оформлення, а також рекомендації щодо підготовки до публічного захисту. Видання призначене для здобувачів денної та заочної форм навчання, а також для наукових керівників, які супроводжують процес написання кваліфікаційних робіт.

УДК 378.147(075.5)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2025

© Коваленко Д. В., Брюханова Н. О.,
Корольова Н. В., Божко Н. В., уклад., 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Загальні положення	6
1.1. Цілі та завдання магістерської кваліфікаційної роботи	6
1.2. Організація виконання магістерської кваліфікаційної роботи ...	7
1.3. Вибір і затвердження теми магістерської кваліфікаційної роботи	8
Розділ 2. Робота над рукописом магістерської кваліфікаційної роботи	10
2.1. Складання робочого плану	10
2.2. Бібліографічний пошук літературних джерел	12
2.3. Вивчення літератури та відбір фактичного матеріалу	12
Розділ 3. Структура та оформлення магістерської кваліфікаційної роботи.....	14
3.1. Композиція магістерської кваліфікаційної роботи	14
3.2. Загальні вимоги до оформлення магістерської кваліфікаційної роботи	25
Розділ 4. захист магістерської кваліфікаційної роботи	33
4.1. Підготовка до захисту магістерської кваліфікаційної роботи	33
4.2. Публічний захист магістерської кваліфікаційної роботи	34
4.3. Оцінювання магістерської кваліфікаційної роботи	35
Рекомендована література	37
Додатки	45

ВСТУП

У зв'язку з реформуванням вищої освіти в Україні магістерська підготовка набуває все більш масового характеру. Це обумовлено тим, що українське суспільство на нинішній стадії розвитку потребує підготовки значної кількості фахівців з повною вищою освітою, які успішно могли б вирішувати як чисто наукові проблеми, так і проблеми інженерно-педагогічного характеру. Виходячи з цього, є особливо актуальним регламентація і уніфікація виконання та захисту магістерських кваліфікаційних робіт, хоча методичних посібників по цій тематиці ще надзвичайно мало.

Щорічно перед Екзаменаційною комісією кращі випускники Навчально-наукового інституту «Української інженерно-педагогічної академії» (ННІ «УІПА») проходять атестацію, одним із основних елементів якої є захист магістерської роботи. При цьому від них вимагається глибоке наукове теоретичне та експериментальне дослідження, що є необхідною умовою отримання диплому магістра.

Профільуючою кафедрою підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» в ННІ «УІПА» є кафедра «Педагогіки, методики та менеджменту освіти», переважно науково-педагогічні працівники якої здійснюють керівництво магістрантами щодо виконання та захисту магістерських кваліфікаційних робіт відповідно до вимог діючих нормативних документів.

Відповідно до закону України «Про вищу освіту», стандарту вищої освіти зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», освітньо-професійної програми з цієї спеціальності випускникам, які захистили магістерську кваліфікаційну роботу зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», присвоюється кваліфікація «магістр з освітніх, педагогічних наук».

Магістерська кваліфікаційна роботи – це самостійна науково-дослідницька робота, яка виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту і отримання академічного ступеня магістра. Основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно здійснювати наукове дослідження і вирішувати конкретні наукові завдання. Ця магістерська кваліфікаційна робота повинна мати внутрішню єдність і відображати хід та результати розробки обраної теми. Магістерська кваліфікаційна робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки магістра, а з іншого – самостійним оригінальним науковим дослідженням студента. Підготовка магістра завершується захистом магістерської роботи на засіданні Екзаменаційної комісії.

У магістрантів, які приступають до підготовки магістерської роботи, завжди виникають питання, пов'язані з методикою написання, правилами оформлення і процедурою захисту. Однак одержати відповіді на них часто буває зовсім не просто. Тому автори вважають за необхідне у даному виданні

розглянути процес підготовки магістерської роботи від вибору теми до її публічного захисту.

Методичні вказівки до виконання магістерської кваліфікаційної роботи призначена магістрантам, які одержують педагогічну спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки», а також науково-педагогічним працівникам, які залучаються до підготовки вказаних фахівців, та аспірантам, яким необхідно відновити та систематизувати знання щодо дослідницької роботи. Методичні вказівки спрямовані на організаційне забезпечення виконання магістерської кваліфікаційної роботи і має на меті надати методичну допомогу з питань роботи над нею.

У виданні викладено вимоги та рекомендації щодо організації та виконання магістерської кваліфікаційної роботи, а також її змісту та обсягу, порядку розробки та захисту згідно з вимогами діючих нормативних документів.

Методичні вказівки до виконання магістерської кваліфікаційної роботи побудовані таким чином, що магістрант може ним користуватися самостійно з метою забезпечення високого результату роботи за допомогою постійного самоконтролю і самооцінки. Посібник повністю відповідає логіці дослідницької діяльності, яку повинні проводити магістранти та відобразити її у своїй магістерській кваліфікаційній роботі.

Послідовне втілення порад методичних вказівок спростить і прискорить складну працю дослідника-початківця та сприятиме засвоєнню дослідницької технології, що позитивно відобразиться і на подальшій самостійній науковій діяльності викладача закладу вищої освіти.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цілі та завдання магістерської кваліфікаційної роботи

Підготовка та проведення наукового дослідження у форматі магістерської кваліфікаційної роботи спрямована на формування у магістрантів стійкого інтересу до наукової діяльності, розвиток уміння критично аналізувати професійну літературу, самостійно здобувати нові педагогічні знання шляхом досліджень для вдосконалення теорії та практики навчання і виховання в освітніх закладах.

Магістерська кваліфікаційна робота є не лише самостійним педагогічним дослідженням, а й важливою складовою освітнього процесу, яка дозволяє оцінити всебічну підготовленість магістранта до наукової діяльності. Обов'язковою умовою написання роботи є глибоке розуміння сучасного рівня наукових досягнень у сфері педагогіки та психології, а також перспектив розвитку цієї галузі. На основі цих знань магістрант повинен сформулювати власні педагогічні ідеї та підтвердити їх ефективність у процесі експериментальної діяльності. Магістерська робота має відображати самостійний науковий пошук здобувача, а не бути простим переказом загальновідомих фактів. Її зміст і структура дають змогу оцінити рівень спеціальної підготовки магістранта, його педагогічну зрілість як майбутнього викладача та дослідника.

Виконання магістерської кваліфікаційної роботи за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» є одним із важливих напрямів дослідницької діяльності в педагогічній сфері. У процесі співпраці студента-магістранта з науковим керівником формується особистість майбутнього педагога-дослідника, який набуває навичок розв'язання актуальних педагогічних та методичних проблем, орієнтування в науковій літературі та застосування здобутих знань на практиці.

Магістерська кваліфікаційна робота в цій спеціальності є найвищою формою навчально-дослідницької діяльності здобувачів освіти, що дозволяє оцінити їхню професійну підготовку до роботи в педагогічній сфері. Це перший самостійний крок майбутнього фахівця, який передбачає прийняття рішень і відповідальність за їх реалізацію.

Основними цілями виконання магістерської кваліфікаційної роботи є:

1. Оволодіння ефективними методами самостійного пошуку та аналізу вітчизняної й зарубіжної науково-педагогічної інформації, розвиток навичок роботи з бібліографічними джерелами, узагальнення прочитаного матеріалу та формулювання висновків.
2. Дослідження, аналіз і узагальнення передового педагогічного досвіду з обраної проблематики в різних типах освітніх закладів.
3. Формування компетентності у проведенні дослідно-експериментальної роботи, аналізі отриманих даних, їх систематизації та інтерпретації.

4. Розвиток умінь самостійного аналізу педагогічних процесів, застосування сучасних методів навчання та виховання, а також обґрунтування науково-педагогічних рішень.

5. Вдосконалення навичок використання інформаційних технологій у науковій діяльності.

Головним завданням магістерської кваліфікаційної роботи є підготовка магістранта до самостійного виконання наукових, педагогічних і творчих завдань, базуючись на знаннях, здобутих упродовж навчання.

Таким чином, написання магістерської кваліфікаційної роботи сприяє розвитку дослідницьких здібностей майбутніх педагогів, уміння творчо розв'язувати навчально-виховні завдання та застосовувати наукові методи для вирішення практичних питань освіти.

1.2. Організація виконання магістерської кваліфікаційної роботи

Відповідно до навчального плану спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» другого (магістерського) рівня кожен здобувач освіти зобов'язаний самостійно підготувати, оформити та захистити магістерську кваліфікаційну роботу.

Наукове керівництво виконанням магістерської роботи здійснює керівник. Наставниками магістрантів у межах цієї спеціальності можуть бути науково-педагогічні працівники кафедри «Педагогіки, методики та менеджменту освіти», які мають науковий ступінь кандидата або доктора наук. У виняткових випадках керівниками можуть призначатися представники інших кафедр чи підрозділів ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія», а також викладачі з інших закладів вищої освіти, за умови наявності у них відповідних наукових ступенів та досвіду керівництва магістерськими роботами.

На початковому етапі виконання роботи магістрант спільно з науковим керівником обирає тему дослідження, визначає основні проблеми, які потребують аналізу, та обговорює можливість практичного застосування отриманих результатів.

Отримавши завдання на виконання магістерської роботи, здобувач освіти самостійно складає робочий план її виконання. Цей план узгоджується з науковим керівником і затверджується кафедрою.

Більшість етапів написання магістерської роботи організовуються індивідуально та узгоджуються між магістрантом і керівником. Перед підготовкою текстової частини дослідження студент повинен узгодити вихідні матеріали щодо їх повноти, достовірності та якості.

Кожен розділ магістерської роботи після написання подається науковому керівнику для перевірки та приведення змісту у відповідність до встановлених вимог. Магістрант зобов'язаний у визначені терміни внести необхідні корективи відповідно до отриманих рекомендацій.

Науковий керівник та консультант надають методичну підтримку здобувачеві освіти у процесі виконання дослідження. Вони спрямовують його пошук, допомагають уникнути помилкових рішень, але відповідальність за обґрунтованість висновків, дотримання нормативних вимог і виконання календарного плану повністю покладається на магістранта.

Якщо здобувач освіти не дотримується графіка виконання магістерської роботи або значно відстає від встановлених термінів, кафедра має право викликати його для пояснення ситуації та ухвалити відповідне рішення.

1.3. Вибір і затвердження теми магістерської кваліфікаційної роботи

Тема магістерської кваліфікаційної роботи для спеціальності «Освітні, педагогічні науки» повинна містити теоретико-експериментальне дослідження однієї з актуальних проблем у сфері педагогіки.

Щороку теми магістерських робіт для цієї спеціальності розробляються кафедрою «Педагогіки, методики та менеджменту освіти», де вони обговорюються на засіданні за участю наукових керівників. Після затвердження завідувачем кафедри їх остаточно схвалює ректор Університету наказом, а також призначаються наукові керівники. Ця процедура відбувається щороку в жовтні.

Тематика магістерських кваліфікаційних робіт повинна відповідати таким критеріям:

- узгоджуватися з вимогами підготовки фахівців у галузі освітніх і педагогічних наук;
- відображати актуальні напрями науково-педагогічних досліджень;
- залучати студентів до вирішення проблем, над якими працюють окремі науковці або колектив кафедри;
- відповідати інтересам здобувачів освіти у сфері педагогічної теорії та практики;
- охоплювати важливі аспекти виховання і навчання.

Вибір теми магістерської роботи може відбуватися кількома шляхами:

1. Тему визначає науково-педагогічний працівник. Якщо викладач досліджує певну проблему, він може залучити студентів, запропонувавши їм список можливих тем.
2. Студент самостійно обирає тему, яка допоможе розв'язати труднощі, що виникали в його практичній діяльності. Це особливо актуально для тих, хто вже має педагогічний досвід або поєднує навчання з роботою.
3. Тема відповідає науково-педагогічним інтересам здобувача освіти. Процес вибору теми може бути полегшений завдяки:
 - аналізу наукових оглядів, де часто зазначаються невирішені питання;
 - вибору теми, що продовжує попередні дослідження з використанням нових методів;
 - перевірці гіпотез, висунутих, але ще не досліджених раніше;
 - ознайомленню зі спеціалізованою літературою та періодичними виданнями;
 - консультаціям із провідними науковцями кафедри щодо актуальних педагогічних проблем.

Обираючи тему, студент повинен враховувати особливості освітнього закладу, у якому працює або проходить практику. Це дозволить йому дослідити актуальні питання, зібрати необхідний матеріал та провести педагогічний

експеримент відповідно до вимог до магістерських кваліфікаційних робіт за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Отже, вибір теми передбачає самостійність здобувача освіти, його розуміння актуальності дослідження, оцінку теоретичного й практичного значення. Можливість вільного вибору теми сприяє реалізації індивідуальних наукових інтересів та методів дослідження.

Назва магістерської роботи має відповідати таким критеріям:

- бути достатньо деталізованою, щоб відображати межі дослідження, але водночас не містити зайвих слів;
- узгоджуватися з обраною спеціальністю, науковою проблемою та загальним змістом роботи;
- чітко окреслювати сферу дослідження;
- вказувати на мету роботи та її логічне завершення.

Як правило, вона формулюється одним реченням. Наприклад, *«Методика формування у здобувачів освіти Харківського будівельного технікуму навичок самостійно-пізнавальної діяльності в процесі вивчення дисципліни „Технологія та організація будівельного виробництва»*. У назві не слід використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Треба уникати назв, що починаються зі слів: *„Дослідження питання...”, „Дослідження деяких шляхів...”, „Деякі питання...”, „Матеріали до вивчення...”, «До питання...»* і т. ін., в яких не відображено в достатній мірі сутність проблеми. Не допускається також використання умовних скорочень та позначень.

Наведемо орієнтовний перелік можливих тем магістерських робіт зі спеціальності «Освітні, педагогічні науки»:

1. Формування інформаційно-пошукових умінь у майбутніх інженерів-педагогів електро-енергетичного профілю в процесі вивчення навчальної дисципліни «Електричні машини та апарати».

2. Формування дидактичної компетентності майбутнього вчителя музики у навчальному процесі (на матеріалі вивчення дисципліни «Методика музичного виховання»).

3. Формування творчих умінь у здобувачів освіти ХГПА при вивченні педагогіки.

4. Формування комунікативної компетентності вчителів ЗОШ засобами ігрових технологій.

5. Формування у майбутніх машиністів крану орієнтовної основи діяльності зі спеціальної технології засобами презентаційних комп'ютерних програм.

6. Організація контролю навчальної діяльності студентів коледжу в умовах кредитно-модульного навчання (на матеріалі вивчення дисципліни «Основи охорони праці»).

7. Організація контролю успішності студентів при вивченні дисципліни «Шкільний курс інформатики» у Харківській гуманітарно-педагогічній академії.

8. Планування роботи куратора академічної групи щодо формування студентського колективу (на прикладі Київського кооперативного економіко-правового коледжу).

9. Використання дистанційного навчання при вивченні спеціальної технології майбутніх помічників електровозів.

10. Адаптація студентів-першокурсників до вимог навчального процесу в Харківському медичному університеті.

11. Портфоліо викладача як інноваційний метод підвищення якості викладання хімії в Харківському автотранспортному технікумі ім. С. Орджонікідзе.

12. Методика організації самостійної роботи здобувачів освіти у процесі вивчення економічних дисциплін у ЗВО.

13. Методика навчання дисципліні «Бухгалтерський облік» засобами дистанційного навчання у закладі вищої освіти.

14. Методика навчання здобувачів освіти медичних закладів вищої освіти дисципліни «Внутрішня медицина» засобами ігрових технологій (на прикладі ХНМУ).

15. Методика організації студентської олімпіади по зварюванню (на прикладі Донецького індустріально-педагогічного технікуму)

16. Удосконалення методики викладання дисципліни «Основи нарисної геометрії та графіки» у Красноградському технікумі механізації засобами підвищення наочності.

17. Використання методу проєктів як засобу підвищення ефективності викладання фізики у Селидівському гірничому технікумі.

18. Підготовка майбутніх інженерів-педагогів до організації педагогічного спілкування в умовах інформаційного суспільства.

19. Технологія науково-дослідницької роботи студентів при вивченні дисципліни «Теорія та конструкція локомотивів» в Українській державній академії залізничного транспорту.

20. Використання модульної технології навчання при викладанні дисципліни «Методика професійного навчання» в закладі вищої освіти (на прикладі ННІ «УПА»).

РОЗДІЛ 2. РОБОТА НАД РУКОПИСОМ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Складання робочого плану

Після вибору та затвердження теми, призначення наукового керівника і ознайомлення з завданням на магістерську кваліфікаційну роботу наступним етапом є розробка закладом освіти робочого (календарного) плану. Він слугує деталізованим варіантом завдання та забезпечує впорядкованість роботи над дослідженням.

Календарний план допомагає ефективно розподілити час, відведений на підбір і опрацювання наукової літератури, організацію та проведення експериментальної частини дослідження, аналіз отриманих результатів, формулювання висновків, розробку методичних рекомендацій і додатків. Також він передбачає літературне та технічне оформлення магістерської роботи, а також підготовку її до захисту.

Орієнтовний план виконання магістерської кваліфікаційної роботи може виглядати наступним чином:

1. Обґрунтування актуальності теми дослідження.
2. Підбір і попереднє вивчення літератури з теми магістерської роботи.
3. Складання змістовного огляду теоретичних джерел за темою дослідження.
4. Аналіз стану розробленості проблеми дослідження в науці і практиці, виділення базових понять за темою дослідження.
5. Аналіз проблеми дослідження в конкретному закладі освіти. Підготовка та проведення попереднього експерименту з метою отримання даних про стан досліджуваного предмета.
6. Аналіз та інтерпретація результатів попереднього експерименту: складання таблиць, схем, ілюстрацій, формулювання висновків.
7. Підготовка та проведення основного експерименту (планування, розробка методів і засобів проведення та спостереження за ходом експерименту, розробка способів фіксації його результатів, оформлення та опрацювання протоколів спостережень, письмових робіт, малюнків, записів бесід тощо).
8. Оформлення результатів основного експерименту у вигляді таблиць, схем, діаграм, малюнків тощо, формулювання висновків за даними експерименту.
9. Написання та компонування за окремими розділами підготовлених текстів магістерської роботи.
10. Формулювання методичних рекомендацій щодо впровадження методик, які були розроблені під час виконання магістерської роботи і застосовані та перевірені в ході експерименту.
11. Написання вступу та висновків до магістерської роботи.
12. Оформлення списку рекомендованої літератури.
13. Оформлення додатків (таблиць, схем, анкет, ілюстрацій, планів, конспектів уроків або виховних заходів тощо).

Отже, магістерська кваліфікаційна робота є результатом глибокого аналізу літературних джерел та самостійного дослідження проблеми на основі фактичного матеріалу, отриманого під час педагогічного дослідження. Робочий план магістерської роботи дозволяє науковому керівникові ефективно організувати роботу магістранта та здійснювати регулярний контроль за процесом її виконання.

2.2. Бібліографічний пошук літературних джерел

Виконання завдань дослідження неможливе без попереднього ознайомлення з основними джерелами по темі магістерської роботи. Для їх повного виявлення необхідно використовувати різні ресурси, зокрема каталоги та картотеки кафедр і бібліотек Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка, а також провідних наукових бібліотек міста, де працює або навчається магістрант. Також корисними є бібліографічні посібники, списки літератури в наукових статтях, посилання в підручниках, монографіях, словниках тощо, річні покажчики спеціальних періодичних видань, а також інтернет-ресурси.

Для складання бібліографічних виписок доцільно використовувати каталожні картки, що дозволяє створити робочу картотеку, зручну для поповнення новими матеріалами та контролю за повнотою підбору літератури по кожному розділу роботи. Картотеку можна систематизувати за різними критеріями, наприклад, за алфавітом авторів або назвами видань на початковому етапі. Окрім цього, картки можна групувати за основними питаннями, які розкривають зміст теми дослідження. Для цього на каталожних роздільниках олівцем пишуть назви основних частин роботи, таких як «Вступ», «Розділ...», «Висновки» та ін. Картотека заповнюється відповідно до тем розділів і підрозділів, що дозволяє вчасно виявляти дефіцит матеріалу по певних питаннях. Також можна дублювати картки в різних розділах, якщо в одній статті чи монографії охоплюється кілька аспектів теми.

Зібрану картотеку необхідно показати науковому керівнику, який порадить, які наукові праці потрібно вивчити в першу чергу, а також вказати на ті, які слід вилучити чи додати до картотеки. Після узгодження з керівником складу картотеки, студент перевіряє наявність потрібних видань у бібліотеках і розпочинає їх вивчення, переходячи до наступного етапу роботи над дослідженням.

2.3. Вивчення літератури та відбір фактичного матеріалу

Другим етапом самостійної роботи магістранта над магістерською кваліфікаційною роботою є ретельне опрацювання джерел інформації. Це необхідно для того, щоб оцінити стан дослідження обраної теми в сучасній науці, уникнути повторення загальновідомих положень і чітко визначити напрямки та основні частини майбутнього дослідження.

Основним джерелом інформації для дослідження магістранта є наукові публікації. Вибір літератури для ознайомлення та вивчення є ключовим етапом у процесі написання роботи. Можна прочитати велику кількість матеріалів, але важливо, щоб їх обсяг і якість дозволяли здійснити глибоке і точне дослідження.

Вивчення літератури відбувається в два етапи:

1. Ознайомлення з джерелами та швидке їх прочитання.

2. Глибоке і ретельне вивчення наукових текстів.

Цей процес має супроводжуватися використанням словників, підручників та конспектів лекцій, що допомагає точніше розуміти наукову термінологію, оновлювати знання та використовувати їх більш ефективно.

Починати вивчення наукових джерел рекомендується з тих, що максимально широко розкривають проблему, яка є в центрі уваги магістранта. Це дасть загальне уявлення про тему та пов'язані з нею питання. Вторинне ж вивчення передбачає більш ретельний і обдуманий підхід.

Важливо, щоб магістрант під час роботи з літературою активно конспектував матеріали. Конспектування є основою для подальшого написання пояснювальної записки магістерської роботи.

Конспект — це стисле викладення основного змісту тексту, адаптоване до завдань дослідження. Процес конспектування допомагає магістранту переробити і структурувати інформацію для її подальшого використання в роботі.

Теоретичні джерела конспектуються з акцентом на основні поняття, категорії, закони, теорії, гіпотези, висновки та інші важливі елементи. Аналіз зв'язків між ними є важливою частиною роботи над текстом.

Емпіричні джерела, в свою чергу, часто включають факти, події, статистичні дані, які також потребують структурованого конспектування.

Якісна робота з літературою має велике значення при створенні аналітичного розділу магістерської роботи. Саме на основі цього матеріалу студент розробляє методику дослідження та створює педагогічні умови для вирішення проблем, поставлених у завданні.

Одним з ключових аспектів педагогічного дослідження є точне формулювання понять і термінів, що використовуються в роботі. При застосуванні наукової термінології важливо дотримуватися кількох принципів:

1. Використовувати терміни, що є необхідними для розкриття теми, не перевантажуючи текст.
2. Застосовувати терміни, які добре розуміються і є зрозумілими для самого дослідника.
3. Дотримуватися загальноприйнятого змісту термінів.

Магістрант повинен скласти тезаурус своєї роботи, виписуючи терміни і групуючи їх за змістом, а також визначити ключові слова та їх взаємозв'язки. Це допоможе уточнити визначення понять і поліпшити загальний текст, позбувшись повторів та зайвих термінів.

Аналіз зібраних матеріалів передбачає відбір найбільш аргументованих і релевантних виписок, цитат та їх систематизацію за ключовими питаннями дослідження. У результаті утворюється логічно побудована система даних, яка є основою для подальшої роботи.

Отже, чим більше різноманітних джерел використано при виконанні роботи, тим вищою буде теоретична і практична цінність магістерського дослідження.

РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Магістерська кваліфікаційна робота має бути орієнтована на науково-дослідну діяльність у сфері вищої освіти та спрямована на вирішення наукової проблеми через чітке визначення мети, гіпотези, предмету і об'єкту дослідження, а також формулювання комплексу наукових завдань, виконаних у ході роботи.

Робота складається з пояснювальної записки і обов'язкового ілюстративного матеріалу (презентації). Крім того, під час захисту може бути використано додатковий демонстраційний матеріал у графічному (на папері, плівках), електронному (відеоматеріали, мультимедіа, презентації) або натурному (моделі, макети, зразки виробів) форматах.

3.1. Композиція магістерської кваліфікаційної роботи

Магістерська кваліфікаційна робота повинна містити:

- титульний аркуш. Для комплексного дипломного проєкту кожен співвиконавець оформляє індивідуальний титульний аркуш;
- завдання на дипломне проєктування;
- реферат (анотація) українською та англійською мовами;
- перелік скорочень, умовних позначень, термінів (при необхідності); – зміст.

Сама структура магістерської кваліфікаційної роботи умовно поділяється на *основну частину*:

- вступ,
- розділи та підрозділи,
- висновки,
- список використаних джерел, *додатки* (при необхідності).

3.1.1. Титульний аркуш магістерської кваліфікаційної роботи (додаток А).

Титульний аркуш магістерської роботи містить:

- найменування закладу вищої освіти;
- повна назва інституту;
- повна назва кафедри;
- назву теми роботи;
- курс, група, шифр і назва напрямку підготовки (спеціальності);
- прізвище, ім'я, по-батькові автора;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника і рецензентів;
- місце і рік написання роботи.

3.1.2. Завдання на магістерську кваліфікаційну роботу заповнюються на спеціальному бланку і розташовується після титульного аркуша (додаток Б). Заповнює цей бланк науковий керівник роботи.

3.1.3. Реферат (анотація) обсягом до однієї сторінки державною та англійською (яку вивчав студент) мовами повинен стисло відображати загальну характеристику та основний зміст дипломної роботи і містити:

- відомості про обсяг магістерської кваліфікаційної роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, креслень, додатків і бібліографічних найменувань за переліком посилань;
- мету проекту (роботи), використані методи та отримані результати (характеристика об'єкту дослідження, нові якісні та кількісні показники, наукову новизну, практичну значущість);
- рекомендації щодо використання або (та) результати впровадження розробок або досліджень (публікація в наукових журналах, акти про впровадження тощо);
- перелік ключових слів (словосполучень), що є найістотнішими для розкриття суті роботи (не більше 20).

Зразок оформлення реферату наведено у Додатку В.

3.1.4. Зміст

Зміст повинен містити назви структурних елементів, заголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок. Зразок оформлення змісту наведено у Додатку Г.

3.1.5. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідністю).

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подається (за необхідності) окремим списком, який розміщується перед вступом. Список оформлюють у два стовпці: у лівому – скорочення (в алфавітному порядку), а у правому – їх детальна розшифровка.

Терміни, скорочення, символи чи інші позначення, що зустрічаються не більше двох разів, до цього переліку не включають. Розшифровка тих, що внесені до списку, надається у тексті при їх першій згадці.

3.1.6. Вступ.

У вступі подається загальна характеристика магістерської кваліфікаційної роботи в такій послідовності:

- актуальність теми;
- об'єкт, предмет;
- мета і завдання дослідження;
- методи дослідження;
- методологічна база;
- наукова новизна одержаних результатів;

- практичне значення одержаних результатів;
- апробація результатів роботи;
- публікації;
- структура магістерської кваліфікаційної роботи.

Актуальність теми

Актуальність теми та обґрунтування доцільності дослідження для розвитку педагогічної науки у вищій школі базуються на критичному аналізі та порівнянні з існуючими підходами до вирішення проблеми. При цьому виклад актуальності має бути лаконічним і чітко відображати суть наукової проблеми (завдання).

Мета і задачі дослідження

Формулювання мети дослідження відбувається після виявлення практичних протиріч (типу «наявного практикою не вистачає») і переходить до змістовного опису наукової задачі лише після виявлення протиріч у науці (типу «наявні наукові підходи вже не відповідають сучасним вимогам»).

Мета дослідження тісно пов'язана з об'єктом, предметом, а також із запланованим кінцевим результатом і шляхами його досягнення. Очікуваним результатом є вирішення проблемної ситуації, що відображає розбіжність між типовим станом об'єкта дослідження у реальній практиці та суспільними вимогами до його більш ефективного функціонування. Цей результат передбачає позитивний вплив у двох вимірах: загальний суспільний ефект та конкретну користь, безпосередньо пов'язану з основним предметом дослідження.

Формулюють мету роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Наприклад, для теми «Методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» (на прикладі ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»)» мета дослідження: розробити методику використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» та експериментально перевірити ефективність впровадження її у навчальний процес в ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія».

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, та обрані для вивчення.

Визначаючи об'єкт, треба знайти відповідь на запитання: що розглядається? Іншими словами, об'єктом виступає те, що досліджується.

Наприклад, для теми «Методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» (на прикладі ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»)» об'єкт дослідження – навчальний процес з дисципліни «Економіка підприємства» в ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія».

Предмет дослідження міститься в межах об'єкту дослідження. Предмет дослідження – це сторона або частина об'єкту, що досліджується.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина або сторона, яка є предметом дослідження. Саме на нього має бути спрямована основна увага магістранта, оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської кваліфікаційної роботи.

Наприклад, для названої вище теми предметом дослідження є методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» в ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія».

Гіпотеза дослідження. Гіпотеза – це науково обґрунтоване припущення про закономірності протікання процесів і явищ, що вивчаються. Бажано будувати трьохступеневу гіпотезу: якщо..., то..., тому що і за яких умов.

Наприклад, гіпотеза дослідження до наведеної вище теми може бути такою: використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» буде сприяти підвищенню рівня успішності у навчанні, скорочення часу на засвоєння учбового матеріалу та інтенсифікації учбового процесу.

На основі предмета, мети та гіпотези дослідження визначаються його **завдання**, які можуть включати:

- аналіз теоретичних аспектів, що стосуються загальної проблематики (наприклад, уточнення сутності понять, явищ, процесів, їх вивчення, удосконалення, визначення ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів і умов застосування тощо);
- комплексне й експериментальне дослідження практичного вирішення проблеми, визначення її типового стану, недоліків, труднощів і їх причин, а також особливостей передового досвіду; це дає змогу уточнити та перевірити наукові дані, опубліковані у фахових джерелах, і перевести їх у ранг наукових фактів;
- розробку й обґрунтування системи заходів для вирішення конкретної проблеми у певному освітньому закладі;
- експериментальну перевірку ефективності запропонованої системи відповідно до критеріїв оптимальності, що дозволяє оцінити її вплив на досягнення найкращих результатів за заданих умов при раціональному використанні часу й ресурсів;
- створення методичних рекомендацій і пропозицій щодо практичного застосування отриманих результатів у діяльності навчальних закладів.

Розглянемо приклади формулювання завдань дослідження.

Наприклад, для теми «Методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» (на прикладі ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»)» завдання дослідження:

- 1) виявити дидактичні можливості комп'ютерних технологій у навчанні в закладах вищої освіти;
- 2) проаналізувати навчальну програму дисципліни «Економіка підприємства» та виявити основні напрямки використання комп'ютерних технологій при її викладанні;
- 3) розробити методику використання комп'ютерних технологій по темі «Витрати виробництва і собівартість продукції підприємства» дисципліни «Економіка підприємства»;
- 4) провести дослідно-експериментальну перевірку впливу розробленої методики використання комп'ютерних технологій при викладанні теми «Витрати виробництва і собівартість продукції підприємства» на успішність її засвоєння здобувачами освіти та інтенсифікацію процесу навчання.

У магістерській кваліфікаційній роботі також розкриваються **методологічні і теоретичні основи** дослідження та характеризуються його методи.

Термін «методологія педагогіки» більшістю науковців трактується як сукупність знань, основних положень, принципів та ідей, що визначають як теоретичну, так і практичну діяльність у цій сфері. Водночас його розглядають і як науку про цю систему, а також методи її дослідження.

У сучасній педагогічній науці прийнято виокремлювати такі рівні методології:

- **Філософський рівень** – містить загальні принципи пізнання та категоріальний апарат науки загалом, ґрунтується на системі філософських знань, які виконують методологічну функцію.
- **Загальнонауковий рівень** – охоплює теоретичні концепції, що застосовуються у багатьох наукових дослідженнях.
- **Конкретно-науковий рівень** – включає методи та принципи, які використовує конкретна наука для дослідження певних явищ.
- **Технологічний рівень** – передбачає методику та техніку дослідження, набір процедур, що забезпечують отримання достовірних емпіричних даних та їх обробку.

Усі ці рівні формують єдину систему, в якій філософський рівень є змістовною основою будь-якого методологічного знання.

Розглянемо приклади формулювання методологічних засад та теоретичної основи магістерського дослідження.

Наприклад, для теми «Методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» (на прикладі ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»)» *методологічні засади* – концепція неперервної освіти; теоретико-методологічні положення наукового пізнання; положення філософії, психології, педагогіки щодо розвитку і всебічного формування особистості; психологічна концепція щодо ролі трудової діяльності в розвитку особистості; положення про активність суб'єкта у пізнавальній діяльності, про єдність свідомості та діяльності; теорія

оптимізації та активізації навчально-виховного процесу; розуміння процесу навчання як взаємопов'язаної та взаємозумовленої діяльності викладача і здобувачів освіти; індивідуально-діяльнісний підхід до вивчення об'єкту дослідження.

Теоретичну основу дослідження наведеної вище теми становлять наукові положення та висновки щодо: теоретико-методологічних основ неперервної професійної освіти (С.У. Гончаренко, І.А. Зязюн, В.Г. Кремень, Н.Г. Ничкало та ін.); організація навчального процесу, його закономірностей, принципів, форм та методів здійсненого процесу (С.Я. Батишев, В.В. Васильєв та ін.).

Методи дослідження.

Перераховують використані наукові методи та змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків.

Наприклад, для теми «Методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» (на прикладі ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»)» методи дослідження:

- теоретичні:

□ аналіз педагогічної, психологічної, методичної та спеціалізованої (предметної) літератури по досліджуваній проблемі дав можливість класифікувати: складові комп'ютерних технологій; цілі застосування комп'ютерних технологій за різними критеріями; основні напрямки впровадження;

□ аналіз міждисциплінарних зв'язків;

- емпіричні методи: методи збору інформації анкетування та тестування з метою виявлення рівня успішності здобувачів освіти; педагогічний експеримент з метою перевірки ефективності впровадження розробленої методики.

- статистичні: метод ранжування, перевірка статистичних гіпотез для аналізу результатів експериментальної роботи (перевірка однорідності груп, що беруть участь в експерименті – критерій Вілкоксона - Манна – Уїтні, визначення статистичної достовірності відмінностей результатів педагогічного експерименту на основі кількісних даних - критерій Ст'юдента).

Наукова новизна одержаних результатів (за необхідністю).

Подають коротку анотацію нових наукових положень (рішень), запропонованих магістрантом особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Кожне наукове положення чітко формулюють, відокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. У жодному випадку не можна вдаватися до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що в магістерській

роботі зроблено те й те, а сутності новизни положення з написаного виявити неможливо.

До наукової новизни не можна включати опис нових прикладних (практичних) результатів, отриманих у вигляді способів, пристроїв, методик, схем, алгоритмів і т. ін. Слід розмежовувати одержані наукові положення і нові прикладні результати, що впливають з теоретичного доробку магістранта.

Усі наукові положення з урахуванням досягнутого ними рівня новизни є теоретичною основою (фундаментом) вирішеної в магістерській роботі наукової задачі або наукової проблеми.

Наприклад, наукова новизна одержаних результатів дослідження для теми «Методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» (на прикладі ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»)» полягає в тому, що:

- виявлені педагогічні умови використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства».

Практичне значення одержаних результатів

У магістерській кваліфікаційній роботі теоретичного спрямування слід подати інформацію про наукове застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання. У роботі прикладного характеру необхідно зазначити відомості про практичне впровадження здобутих результатів або надати рекомендації щодо їх використання.

При висвітленні практичної значущості дослідження слід вказати ступінь його готовності до впровадження або масштаби використання.

Крім того, потрібно надати коротку інформацію про реалізацію отриманих результатів, зазначивши назви організацій, у яких вони були впроваджені, а також форми їх застосування.

Наприклад, практичне значення одержаних результатів дослідження для теми «Методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» (на прикладі ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»)» полягає в тому, що методичні рекомендації та практичні висновки з методики використання комп'ютерних технологій в учбовому процесі, а також сама методика можуть бути застосовані при навчанні інженерів-педагогів в ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія» під час вивчення ними дисципліни «Економіка підприємства».

Матеріали дослідження можуть бути використані науково-педагогічними працівниками закладів вищої освіти у професійній підготовці здобувачів освіти, а також у системі дистанційного навчання студентів і сприятимуть підвищенню ефективності підготовки майбутніх інженерів-педагогів до подальшої професійної діяльності.

Апробація результатів магістерської роботи (якщо така є)

Вказується, на яких наукових з'їздах, конференціях, симпозіумах, нарадах оприлюднені результати досліджень, що включені до магістерської кваліфікаційної роботи.

Публікації (якщо вони є)

Вказують, у скількох статтях у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, авторських свідоцтвах опубліковані результати магістерської кваліфікаційної роботи.

3.1.7. Основна частина.

Основна частина магістерської кваліфікаційної роботи має містити:

- визначення вимог до характеристик об'єкта дослідження, а також огляд літератури за темою;
- обґрунтування оптимальності обраних теоретичних та експериментальних методів дослідження, виклад загальної методики та основних методів проведення дослідження;
- аналіз можливих варіантів реалізації поставлених завдань та їх обґрунтування;
- експериментальну частину, що включає методику проведення дослідження, опис експерименту та аналіз отриманих результатів;
- загальні висновки щодо відповідності отриманих результатів поставленим завданням, їх відповідності вимогам дипломного проєктування, а також можливості практичного застосування або впровадження.

Окремі розділи повинні завершуватися конкретними висновками.

Структурно основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів. Кожен розділ розпочинається з нової сторінки. Перед основним текстом кожного розділу необхідно подати вступ із коротким описом обраного напрямку дослідження та обґрунтуванням застосованих методів. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки, що містять стислий виклад отриманих наукових і практичних результатів.

В огляді літератури (першому розділі) магістрант окреслює основні етапи розвитку наукової думки за проблемою, за якою він здійснює дослідження. Основою для першого розділу є курсова робота з дисципліни «Основні концепції і нові підходи до вирішення проблем педагогічної освіти», в якій здійснюється системний аналіз обраної педагогічної проблеми (дисципліна «Основні концепції і нові підходи до вирішення проблем педагогічної освіти» вивчається магістрантами в 1 семестрі навчання у магістратурі зі спеціальності «Освітні, педагогічні науки»).

Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, магістрант повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини магістерської роботи.

У другому розділі здійснюється аналіз об'єкту магістерського дослідження в навчальному закладі певного типу. Основою цього розділу є курсова робота по дисципліні «Сучасні технології навчання та контролю в педагогічній діяльності», в якій розробляються технологічні аспекти (загальна методика, технологія, педагогічні умови) навчання обраної дисципліни або виховання з певної теми у конкретному навчальному закладі (дисципліна

«Сучасні технології навчання та контролю в педагогічній діяльності» вивчається магістрантами у 2 семестрі навчання у магістратурі зі спеціальності «Освітні, педагогічні науки».

У третьому та наступних розділах, як правило, розробляють програму проведення експериментального дослідження, з вичерпною повнотою викладають результати експерименту і методичні рекомендації щодо його часткового впровадження у визначеному навчальному закладі. При цьому обов'язковим є висвітлення того нового, що автор вносить у розробку проблеми. Магістрант повинен давати оцінку повноти вирішення поставлених задач, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів), їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць, обґрунтування потреби додаткових досліджень, негативні результати, які обумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.

Наприклад: для теми «Методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі з дисципліни «Економіка підприємства» (на прикладі ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»)» назва розділів може бути такою:

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	
Висновки до 1 розділу	
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ЇЇ ВИВЧЕННІ В ННІ «УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»	
Висновки до 2 розділу	
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ.....	
Висновки до 3 розділу	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

Зазначимо, що в магістерських кваліфікаційних роботах можуть досліджуватися не тільки суто педагогічні проблеми, а висвітлюватися психолого-педагогічні питання з проблем навчання і виховання у закладі освіти. Роботи такого плану можуть виконуватися за **двома основними напрямками:**

1. Дослідження психолого-педагогічних особливостей процесів **навчання або виховання студентів** у закладі освіти.
2. Дослідження ефективності психологічно обґрунтованих методик та підходів до формування навчальної діяльності, особистісних та професійних

якостей студентів у закладі освіти, які запропоновані у результаті наукового аналізу психолого-педагогічних засад педагогічного процесу.

Виходячи з цього, мета досліджень *першого напрямку* стосується визначення психолого-педагогічних умов формування ефективної навчальної діяльності та активізації розвитку професійно-важливих якостей або соціально важливих рис особистості студентів в процесі навчання та виховання у закладі освіти. Мета досліджень *другого напрямку* стосується обґрунтування, розробки та часткової експериментальної перевірки комплексу психолого-педагогічних заходів або інноваційних методик, методів, способів, форм навчання та виховання, які дозволяють підвищити ефективність навчального та виховного процесу студентів закладу освіти.

Об'єктом дослідження як *першого так і другого напрямку* можуть бути: процес навчальної діяльності, виховний процес, процес формування або розвитку професійно-важливих якостей, процес професійної підготовки студентів закладів освіти, навчально-професійна діяльність студентів або процес підготовки майбутніх фахівців визначених спеціальностей, діяльність педагога закладу освіти тощо. Предметом психолого-педагогічного дослідження можуть бути: психолого-педагогічні чинники, фактори та умови, що сприяють розвитку або формуванню професійно важливих якостей студентів закладу освіти; психолого-педагогічні особливості навчальної або виховної діяльності; умови активізації процесу навчання або виховання студентів.

Виходячи з теми та мети магістерської роботи будуть визначатися завдання дослідження. Завдання *першого напрямку* можуть включати наступні положення:

1. Теоретичний аналіз сутності базових понять дослідження.
2. Аналіз суб'єктивних та об'єктивних факторів, які впливають на формування професійно-важливих якостей студентів, їх особистісних рис або на процеси формування знань, вмінь та навичок у навчальній діяльності. У цьому пункті як об'єктивні фактори можуть розглядатися умови навчального та виховного процесу студентів визначеної спеціальності у конкретному закладі освіти.
3. Обґрунтування форм та методів досліджень психолого-педагогічних особливостей, факторів або умов педагогічного процесу.
4. Експериментальне дослідження структури та динаміки розвитку професійно важливих якостей студентів, їх особистісних рис або успішності процесів формування знань, вмінь та навичок в учбовій діяльності.
5. Визначення місця та особливостей впливів факторів, які детермінують процеси становлення професійно важливих якостей студентів, їх особистісний розвиток або успішність процесів формування знань, вмінь та навичок в учбовій діяльності.
6. Розробку методичних рекомендацій щодо впровадження досліджуваних психолого-педагогічних технологій в навчальний або виховний процес у закладі освіти.

Завдання *другого напрямку* можуть включати:

1. Теоретичний аналіз сутності базових понять дослідження.
2. Аналіз процесу формування професійно-важливих якостей студентів визначеної спеціальності у конкретному закладі освіти.
3. Обґрунтування форм та методів досліджень психолого-педагогічних чинників, факторів або умов педагогічного процесу.
4. Обґрунтування методик активізації формування професійно-важливих якостей студентів в процесі навчання або виховання.
5. Часткову експериментальну перевірку ефективності запропонованих методик у процесі навчальної або виховної діяльності студентів визначених спеціальностей закладу освіти.
6. Розробку методичних рекомендацій щодо впровадження досліджуваних психолого-педагогічних технологій в навчальний або виховний процес у закладі освіти.

Для більш детального та повного розкриття змісту магістерської роботи її завдання можуть також включати додаткову інформацію, наприклад, назву учбової дисципліни, на прикладі якої було проведено психолого-педагогічне дослідження.

3.1.8. Висновки.

Завершенням магістерської роботи є висновки, основною метою яких є підсумок проведеного дослідження. Вони повинні відповідати поставленим завданням і містити не тільки позитивні результати, отримані в процесі вивчення теми, але й виявлені недоліки та проблеми, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення. Головною вимогою до висновків є уникання повторення змісту вступу, основної частини роботи та висновків, які вже наведені в окремих розділах.

У першому пункті висновків дається коротка оцінка стану досліджуваного питання. Далі розкриваються методи вирішення наукової проблеми, поставленої в магістерській роботі, проводиться їх практичний аналіз, а також порівняння з іншими відомими підходами. У висновках виділяються найважливіші наукові та практичні результати роботи, формулюється розв'язана наукова проблема (задача) та її значення для науки і практики. У цих висновках важливо підкреслити якісні та кількісні показники отриманих результатів, підтвердити їх достовірність і надати рекомендації щодо їх практичного застосування.

Отже, висновки мають містити короткий підсумок результатів дослідження, підкреслювати їх практичну значущість і визначати основні напрямки для подальших досліджень у цій галузі.

3.1.9. Список використаних джерел

Список використаних джерел є складовою частиною бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи всіх використаних джерел і розміщується після висновків. Цей список демонструє обсяг використаних

джерел та глибину вивчення теми, виступає своєрідною «візитною карткою» автора, відображаючи його рівень володіння навичками роботи з науковою літературою.

Джерела можуть бути розміщені за одним із таких принципів: у порядку згадування посилань у тексті (що є найбільш зручним і рекомендується при написанні магістерських робіт), за алфавітним порядком прізвищ перших авторів або назв, або ж у хронологічному порядку.

Відомості про джерела повинні бути подані відповідно до вимог міжнародних та національних стандартів, з обов'язковим зазначенням назв праць.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватись таких вимог державного стандарту: кожен бібліографічний запис починається з нового рядка. Записи повинні бути пронумеровані. У тексті роботи слід вказувати посилання на відповідні номери списку в дужках. Якщо використовуються прямі цитати, потрібно вказати номер сторінки, після номеру видання ставиться кома.

3.1.10. Додатки.

Додатки є обов'язковою частиною магістерської роботи, якщо в них розглядаються конкретні навчально-методичні, дидактичні чи інші питання.

До додатків доцільно включати матеріали, які сприяють повному розумінню магістерської роботи, зокрема:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці з допоміжними цифровими даними;
- протоколи та акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції та методики, опис алгоритмів і програм для вирішення задач на ЕОМ, розроблені в процесі виконання роботи; □ ілюстрації допоміжного характеру.

3.2. Загальні вимоги до оформлення магістерської кваліфікаційної роботи

Магістерська кваліфікаційна робота оформлюється як наукова праця, підготовлена у вигляді рукопису в твердому переплетенні.

Пояснювальна записка повинна бути оформлена згідно з державними стандартами України, зокрема: ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі», ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 6095:2009 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Правила скорочення заголовків

і слів у заголовках публікацій», ДСТУ 7093:2009 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами».

Основна частина магістерської кваліфікаційної роботи складається з тексту пояснювальної записки, але не включає таблиць і ілюстрацій, які займають окрему площу сторінки.

Обсяг основного тексту роботи має бути в межах 90–100 сторінок формату А4, оформлених за допомогою комп'ютерної техніки, з використанням текстового редактора Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5. Обов'язковим є наявність ілюстративного матеріалу – не менше 6 аркушів креслень формату А1 та (або) мультимедійна презентація з роздавальними матеріалами, кількість яких не повинна бути меншою за кількість членів екзаменаційної комісії.

Магістерська кваліфікаційна робота повинна чітко та стисло відображати творчий задум автора, включати аналіз сучасного стану проблеми, методи вирішення досліджуваних завдань, обґрунтування їх оптимальності, методику досліджень, результати розрахунків, опис експериментів, аналіз результатів і висновки. Робота також має містити необхідні ілюстрації, ескізи, графіки, діаграми, таблиці, схеми та інші матеріали.

Важливо, щоб у роботі не було загальновідомих тверджень, зайвих описів, виведення складних формул тощо. Усі розрахунки повинні бути виконані в системі СІ. Текст магістерської роботи зазвичай подається державною мовою в друкованому вигляді.

3.2.1. Літературне оформлення магістерської роботи

Етап оформлення магістерської роботи є таким самим важливим, як і попередні, оскільки на цьому етапі автор не лише повинен згрупувати всі матеріали в єдиний документ, але й правильно оформити їх згідно з вимогами.

Літературне оформлення магістерської роботи має важливе значення для її виконання та впливає на оцінку комісією під час захисту. Особлива увага приділяється змісту викладу (логічність, послідовність, повнота та репрезентативність матеріалу, тобто широта використаних наукових джерел, грамотність, відповідність стандартам), а також тексту роботи, списку літератури, додаткам і зовнішньому оформленню титульної сторінки.

Рекомендується спершу виконати магістерську роботу в чернетці, що дає можливість вносити необхідні зміни за ініціативою автора або на підставі зауважень керівника. Перш ніж подати чернетку на перевірку, варто ще раз перевірити логічність викладу, зв'язок між параграфами та розділами і переконатися, що весь текст працює на головну ідею роботи. Такий структурний аналіз допоможе виявити нелогічності в структурі та змісті роботи.

При оформленні тексту необхідно знайти час для повторного перегляду першоджерел. Це дозволить побачити пропущене, надасть нові ідеї і поглибить розуміння теми.

Під час підготовки чернетки потрібно ретельно відредагувати кожне речення, звертаючи увагу на вибір формулювань, які мають бути чіткими, зрозумілими та лаконічними. Не рекомендується використовувати складні синтаксичні конструкції, оскільки вони можуть бути не завжди логічно пов'язані або двозначні.

У магістерській роботі варто дотримуватись загальноприйнятої термінології, позначень і скорочень, а також уникати виразів-штампів. Виклад слід вести від першої особи множини, наприклад: «Ми спостерігаємо», «Ми вважаємо». Важливо також уникати повторів слів чи словосполучень.

При зазначенні прізвищ вчених-авторів, ініціали ставляться перед прізвищем (Н.М. Кушнарєнко, а не Кушнарєнко Н.М.).

До заголовків розділів і підрозділів магістерської роботи висуваються вимоги щодо їх стислості, чіткості та синтаксичну різноманітності. Вони повинні точно відображати зміст і логіку роботи.

Після підготовки остаточного варіанту роботи слід ще раз уважно перевірити текст на наявність помилок, що можуть виникнути під час набору. Варто перевірити логіку викладу, точність посилань і цитат, а також стилістичні недоліки. Лише після ретельної коректури роботу можна подати керівникові.

Отже, ретельна робота над текстом демонструє авторську відповідальність і повагу до керівника та рецензентів, які оцінюють магістерську роботу.

3.2.2. Технічне оформлення магістерської роботи

Магістерська кваліфікаційна робота повинна бути оформлена згідно з вимогами до текстових документів на аркушах формату А4, з полями: 15 мм зверху і знизу, 25 мм зліва та 10 мм справа.

Сторінки мають бути нумеровані наскрізно. Нумери сторінок ставляться в правому верхньому кутку. Всі елементи, такі як розділи, підрозділи, пункти, малюнки, таблиці, формули, нумеруються арабськими цифрами. Титульний аркуш є першою сторінкою, але номер на ньому не ставиться. Додатки та список використаних джерел не враховуються в загальний обсяг, але вони також мають бути пронумеровані.

Помилки, що виникають під час написання роботи, можна виправляти шляхом підчищення або зафарбовування білою фарбою і повторного написання виправленого тексту машинописним способом, за умови, що на одній сторінці буде не більше двох виправлень.

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів. Заголовки основних структурних частин, таких як «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ», пишуть великими напівжирними літерами по центру. Заголовки розділів друкуються великими напівжирними літерами по центру сторінки. Заголовки підрозділів і пунктів пишуть маленькими напівжирними літерами з абзацного відступу. В кінці заголовка підпунктів ставиться крапка.

Відстань між заголовком і текстом складає 2 інтервали (один пропуск), за винятком заголовків пунктів, після яких текст йде безпосередньо.

Ілюстрації в магістерській роботі можуть бути кресленнями, схемами, діаграмами та графіками. Їх потрібно розміщувати одразу після тексту, де вони вперше згадуються, або на наступній сторінці. Ілюстрації мають бути пронумеровані послідовно в межах кожного розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, наприклад: «Рис. 1.2». Ілюстрації мають бути виконані чітко, контрастно, з використанням чорного кольору або комп'ютерного дизайну.

Таблиці слід використовувати для цифрового матеріалу. Кожна таблиця повинна мати назву, яка друкується над нею, симетрично до тексту. Слово «Таблиця» починається з великої літери, але не підкреслюється.

Приклад оформлення діаграми

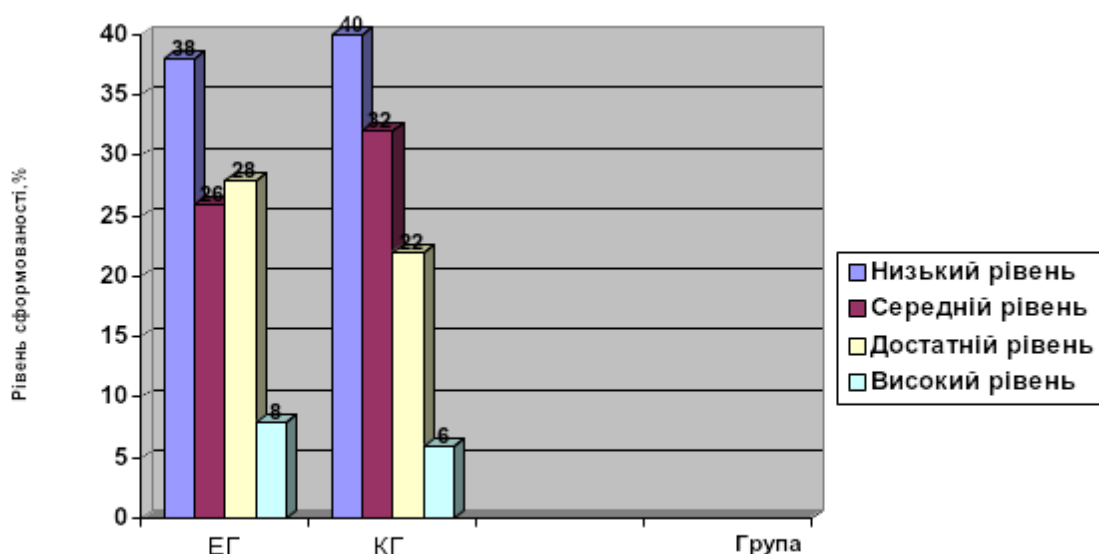

Рис. 2.1. Рівні сформованості творчого ставлення студентів до професійних знань до експериментального навчання

Таблиці у магістерській роботі нумерують послідовно в межах кожного розділу, за винятком тих, що містяться в додатках. У правому верхньому куті над заголовком таблиці зазначають слово «Таблиця» разом із її номером. Номер формується шляхом поєднання номера розділу та порядкового номера таблиці, розділених крапкою (наприклад, «Таблиця 1.2» для другої таблиці першого розділу). Якщо таблиця в роботі лише одна, її нумерують згідно із загальними правилами.

Якщо таблиця переноситься на інший аркуш або сторінку, її номер вказують тільки над першою частиною. Над наступними частинами пишуть «Продовження табл.» із зазначенням номера, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Розміщувати таблицю слід після першої згадки про неї в тексті, забезпечуючи можливість читання без перевертання документа або з

обертанням за годинниковою стрілкою. Таблиці з великою кількістю рядків допускається переносити на наступний аркуш, при цьому заголовки розміщують лише над першою частиною. Якщо таблиця містить велику кількість граф, її можна розділити на частини, розташовуючи їх одна під одною на одній сторінці.

У разі виходу рядків або граф таблиці за формат сторінки, необхідно повторювати заголовки граф (головку) або перший стовпець (боковик) відповідно. Якщо слово в графі таблиці повторюється, його можна замінити лапками (якщо це одне слово) або виразом «Те ж» при першому повторенні, а далі – лапками (якщо це два або більше слів). Однак для цифр, марок, символів, хімічних та математичних позначень лапки не використовуються.

Якщо певні дані в таблиці відсутні, у відповідному рядку ставлять прочерк.

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 1.8

Рівень самостійності студентів (початковий зріз)

Рівень самостійності	Групи	
Високий	2 (6,9%) Е	2 (8,3%) К
Середній	12 (41,4%) Е	10 (41,7%) К
Низький	15 (51,7%) Е	12 (50%) К

Примітка. Е – експериментальна група, К – контрольна група.

Формули.

Формули, наведені в магістерській роботі (якщо їх більше однієї), нумеруються в межах кожного розділу. Номер формули формується з номера розділу та її порядкового номера в цьому розділі, між якими проставляється крапка. Позначення номерів розміщують у круглих дужках праворуч від формули на відповідному рівні, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту та таблиць, що містять довідкову або пояснювальну інформацію, нумеруються послідовно в межах кожної сторінки. Якщо на одному аркуші є кілька приміток, після слова «Примітки» ставиться двокрапка, наприклад:

- Примітки: 1.
2.

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова „Примітка” ставлять крапку.

3.2.3. Правила цитування та посилання на використані джерела

Цитата – це дослівний уривок з тексту, який використовується для підтвердження аргументів або ілюстрації думок автора. Особливу увагу слід приділяти сучасним джерелам і першоджерелам. Цитати можуть міститися в кожному розділі чи параграфі, за винятком тих місць, де автор висловлює власну позицію або підбиває підсумки дослідження.

Основні вимоги до цитування:

1. Текст цитати береться в лапки й наводиться без змін відповідно до оригіналу, з урахуванням особливостей авторського написання. Якщо цитата є частиною речення, перед нею ставлять три крапки й починають із малої літери.

2. Цитування має бути точним, без довільного скорочення чи спотворення змісту. Якщо пропускаються окремі слова, речення або абзаци, це позначається трьома крапками, які можуть розміщуватися на початку, всередині або в кінці цитати. При цьому розділові знаки перед пропущеним фрагментом не зберігаються.

3. Кожна цитата повинна супроводжуватися посиланням на джерело.

4. При переказі чи викладі думок іншого автора своїми словами слід максимально точно передавати його зміст і коректно оцінювати результати, обов'язково зазначаючи джерело.

5. Якщо автор роботи хоче висловити власне ставлення до певних слів чи думок у цитаті, після них у круглих дужках можна поставити знак оклику або питання.

6. Якщо у цитаті неочевидно, про кого або що йдеться, можна додати пояснення в круглих дужках із позначенням ініціалів автора роботи. Виділені у цитаті слова супроводжуються приміткою «курсив мій» або «виділено мною» з ініціалами.

Автор магістерської роботи повинен зазначати джерела, на яких базуються його матеріали, результати, ідеї та висновки. Якщо використовується інформація з великих джерел, слід точно вказувати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць або формул.

Посилання у тексті на джерела оформлюються порядковими номерами у квадратних дужках, наприклад: «... у працях [1–7]...». При необхідності посилання на окремі частини джерела або конкретні сторінки можна використовувати виноски.

Посилання на ілюстрації наводяться за їхнім порядковим номером, наприклад: «на рис. 1.2 зображено...». Формули позначаються у дужках: «... у формулі (2.1)...». На всі таблиці в роботі повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» скорочується, наприклад: «... в табл. 1.2 подано...».

Якщо таблицю чи ілюстрацію згадують повторно, використовується скорочене слово «дивись», наприклад: «(див. табл. 1.3)».

Для підтвердження власних аргументів або критичного аналізу джерела слід використовувати цитати. Наукова етика вимагає точного відтворення тексту, адже навіть незначне скорочення може спотворити його зміст.

3.2.4. Оформлення списку використаних джерел

Під час складання списку використаних джерел слід враховувати такі правила:

- У першу чергу зазначають Конституцію України, закони України, укази Президента України, а також постанови й рішення Верховної Ради та Кабінету Міністрів України.
- Далі літературні джерела впорядковують в алфавітному порядку.

При посиланні на книгу або брошуру потрібно вказати: прізвище та ініціали авторів, назву видання, місце та рік видання, назву видавництва й загальну кількість сторінок.

Якщо ж посилання стосується статті з книги, журналу чи газети, додають рік і номер видання (для журналів і книг) або дату випуску (число й місяць – для газет), а також номери сторінок, де розміщена стаття.

Додаткові вимоги до оформлення списку літератури:

1. Прізвище автора завжди повинно передувати його ініціалам або скороченому імені. Якщо у виданні зазначено більше трьох авторів, у списку вказують прізвища перших трьох, додаючи «та ін.».

Структура бібліографічного опису: автор (прізвище, ініціали), назва роботи, місце видання, рік видання, а також сторінка, на яку робиться посилання.

Наприклад: Макаров Р.Н., Неделько В.Н., Суркова Е.В. Аспиранту о науке и конструкции диссертационного исследования. Справочное пособие. – Москва-Кировоград, 2005. – 357 с.

2. Назва місця видання приводиться повністю за винятком назв наступних міст, які пишуться в скороченій формі: Київ – К.; Москва – М.; Санкт-Петербург – Спб.; Нижній-Новгород – Н.Новгород; Ростов-на-Дону – Ростов н/Д.

3. У бібліографії однією косою рисою (/) позначають редактора, автора передмови, коментатора або перекладача.

Наприклад: Довідник офіційного опонента / Упорядник Ю.І. Цеков. – К.: Толока, 2001. – 64 с.

Двома косими рисками (//) позначають складові частини книги, збірника, журналу, енциклопедії та ін.

Наприклад: Меликов А.З., Пономаренко Л.А. Оптимизация цифровой сети интегрального обслуживания с конечным числом пользователей и блокировками // Автоматика и телемеханика. – 1992. - №6. – С. 34-38.

У бібліографії можуть застосовуватися одночасно одна та дві косі риси.

Наприклад: Кулаков В.В. Детерминанты удовлетворенностью жизнью // Общество и политика / Ред. В.В. Большов. Спб., Изд-во С.Петербургского ун-та, 2000, С. 476-510.

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел наведені у Додатку Д.

3.2.5. Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження магістерської роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках основного тексту роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Справа рядка над заголовком малими

літерами з першої великої друкується слово «Додаток_____» і велика літера, що позначає додаток

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на титульному аркуші під назвою магістерської роботи друкують великими літерами слово „ДОДАТКИ”.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А.

Закінчуючи даний підрозділ, звертаємо увагу на *типові помилки в написанні та оформленні магістерської роботи*

1. Зміст роботи не відповідає плану магістерської роботи або не розкриває тему повністю чи в її основній частині.

2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відображають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкту дослідження.

3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно й не відтворює специфіку об'єкта та предмета дослідження.

4. Автор не виявив самостійності під час її написання, робота становить копію або плагіат.

5. Не зроблено глибокого й усебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 5 – 10 років) з теми дослідження.

6. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку, не відображає рівня дослідження проблеми.

7. Не розкрито зміст та організацію особистого експериментального дослідження (його сутність, тривалість, місце проведення, кількість обстежуваних, їхні характеристики).

8. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

9. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких взято матеріал.

10. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.

11. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

РОЗДІЛ 4. ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Підготовка до захисту магістерської кваліфікаційної роботи

Не пізніше ніж за десять днів до захисту магістерської кваліфікаційної роботи її текст подається науковому керівникові у надрукованому вигляді разом із засобами наочності (роздавальним матеріалом, плакатами, комп'ютерними презентаціями, слайдами у форматі Power Point тощо). За умови позитивної оцінки магістерської роботи науковий керівник її підписує, оформляє відгук та передає магістрантові роботу та інші матеріали для проходження процедури нормоконтролю.

Не пізніше, ніж за п'ять днів до терміну передзахисту наукова робота з підписом особи, відповідальної за нормоконтроль, подається завідувачу кафедри «Педагогіки, методики та менеджменту освіти», який організовує її рецензування. Рецензенти надають відгуки на магістерську роботу не пізніше, ніж за три дні до передзахисту.

Системний оператор Антиплагіатної системи, відповідно до Порядку перевірки дипломних робіт на наявність запозичень, здійснює перевірку роботи та передає завідувачу кафедри протокол перевірки оригінальності магістерської кваліфікаційної роботи.

Попереднє обговорення магістерської роботи здійснюється на відкритому засіданні кафедри «Педагогіки, методики та менеджменту освіти» не пізніше, ніж за п'ять до захисту роботи на засіданні екзаменаційної комісії. До попереднього захисту магістерської роботи допускаються магістранти, які виконали всі вимоги навчального плану, підготували у надрукованому вигляді текст роботи, засоби наочності та зібрали всі необхідні для захисту документи, в тому числі відгук наукового керівника та рецензії.

При позитивних рецензіях та успішній процедурі передзахисту на відкритому засіданні кафедри приймається рішення про допуск магістрантів до захисту роботи.

У разі негативної рецензії або не досить впевнених відповідей на запитання викладачів кафедри магістрантові дається короткий додатковий термін для усунення недоліків. Після їхнього виправлення кафедра приймає рішення про допуск магістранта до захисту магістерської кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК.

Відповідно до графіка захисту кваліфікаційних робіт у визначений секретарем екзаменаційної комісії термін магістрант зобов'язаний представити наступний пакет документів:

- магістерську роботу з витягом з протоколу засідання кафедри про допуск магістранта до захисту;
- електронну версію кваліфікаційної роботи на компакт-диску; —
- письмовий відгук наукового керівника на кваліфікаційну роботу;
- письмову рецензію на магістерське дослідження.

До Екзаменаційної комісії можуть подаватися й інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної магістерської роботи, а саме: надруковані статті за темою роботи, документи, що вказують на практичне застосування роботи тощо.

Захист магістерської роботи відбувається на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії.

4.2. Публічний захист магістерської кваліфікаційної роботи

Захист магістерських кваліфікаційних робіт проводиться за попередньо визначеним графіком. Час і дата засідання ЕК, узгоджені з головою комісії та затверджені наказом Університету, доводяться до відома магістрантів не пізніше ніж за місяць до початку захистів. Протягом роботи ЕК секретар комісії складає списки магістрантів, що братимуть участь у попередньому та основному захисті.

Процедура захисту магістерської роботи включає такі етапи: – представлення секретарем ЕК теми роботи та наукового керівника; – доповідь магістранта про результати дослідження; – питання від членів ЕК та присутніх на захисті; – озвучення відзиву наукового керівника та рецензії; – заключне слово магістранта з відповідями на зауваження наукового керівника та рецензента; – оцінка роботи та ухвалення рішення ЕК про присвоєння кваліфікації після завершення всіх захистів.

Підготовка до доповіді передбачає ретельне продумування її змісту, вибір матеріалу з тексту роботи, написання доповіді та репетицію виступу. Текст повинен бути зрозумілим, із чітким виділенням ключових думок і висновків. Рекомендується не просто читати доповідь, а викладати її усно. Текст виступу має бути відрепетируваний перед захистом.

Для презентації роботи на захисті відводиться не більше 10-15 хвилин. Виступ має бути коротким і чітким, із використанням підготовлених тез та ілюстрацій. Відповіді на зауваження наукового керівника та рецензента повинні бути підготовлені заздалегідь і представлені в заключному слові після озвучення відгуку та рецензії.

Доповідь можна супроводжувати комп'ютерною презентацією, про що студент повинен попередити секретаря ЕК заздалегідь. Ілюстративний матеріал (таблиці, графіки, рисунки тощо) має відображати основні результати дослідження та висновки. Кількість і зміст матеріалів студент визначає самостійно, узгоджуючи з науковим керівником.

Науковий апарат роботи подається членам ЕК у вигляді роздавального матеріалу.

Рекомендується така структура доповіді для захисту магістерської роботи.

Загальна характеристика магістерської кваліфікаційної роботи:

- тема кваліфікаційної роботи;
- мотиви вибору теми;

- актуальність дослідження;
- мета роботи;
- об'єкт і предмет дослідження;
- коло основних питань, розкритих у темі дослідження;
- структура кваліфікаційної роботи;
- висновки з аналізу основних літературних джерел, використаних в роботі при розкритті теми;
- короткий зміст педагогічного експерименту, осмислення та оцінка якого подані в змісті кваліфікаційної роботи. В основному змісті роботи повинні бути розкриті: сутність педагогічної проблеми, відображеної в темі дослідження; позиції вчених і оцінні судження автора щодо її основних аспектів; аналіз і оцінка практичного досвіду вирішення зазначеної проблеми; шляхи удосконалення, визначення перспективних ліній в ефективній реалізації вивченої проблеми на практиці;
- основні висновки з теми дослідження;
- самооцінка результату виконаної кваліфікаційної роботи: задачі які ставилися в процесі роботи над темою та чи вдалося їх вирішити; ступінь задоволеності результатами проробленої роботи.

Після виступу магістранта члени екзаменаційної комісії задають йому питання щодо теми магістерської роботи. Відповідаючи, магістрант може використовувати текст доповіді, ілюстрації, пояснювальну записку та робочі записи. Відповіді повинні бути короткими, чіткими, конкретними і складатися, зазвичай, з двох-трьох речень.

Після того, як магістрант відповість на питання, секретар комісії зачитує відгук наукового керівника та рецензію. Потім магістрант висловлює свою думку з приводу зауважень, наданих у відгуку і рецензії, а також відповідає на питання, якщо вони є в рецензії.

В кінці магістрант має можливість коротко пояснити спірні моменти, коментувати зауваження, надавати додаткову інформацію та матеріали. Після загального обговорення роботи, члени комісії за допомогою закритого голосування оцінюють виконану роботу і приймають рішення про присвоєння магістранту ступеня магістра за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». Результат оголошується після затвердження протоколу головою комісії.

4.3. Оцінювання магістерської кваліфікаційної роботи

Під час виконання та публічного захисту магістерської кваліфікаційної роботи **магістрант повинен показати своє володіння наступними аспектами:**

- знання теми дослідження;
- розуміння методів педагогічних досліджень;
- ознайомленість із науковими працями, що використовувались як джерела інформації під час дослідження;
- знання термінологічного апарату, який застосовувався в роботі;

- ознайомлення з теоріями, ідеями, концепціями, що мають відношення до теми дослідження;
- розуміння методологічних та теоретичних основ дослідження;
- здатність розробити технологію проектування дослідження та обґрунтувати її;
- вміння проводити експеримент.

Магістрант повинен вміти:

- обґрунтовувати актуальність теми;
- правильно цитувати та оформлювати посилання;
- коректно використовувати термінологічний апарат свого дослідження;
- логічно та структуровано викладати матеріал;
- проектувати дослідження з використанням наукового апарату; □ формулювати правильні висновки як усно, так і письмово;
- оцінювати теоретичну та практичну значимість своєї роботи.

Основні критерії оцінки магістерської роботи:

- рівень самостійності виконання магістрантом усіх етапів, що забезпечили якісне виконання роботи;
- впевнене виступлення магістранта під час захисту; □ чіткість відповідей на запитання членів ЕК.

Результати захисту оцінюються за шкалою «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно», з урахуванням якості виконання всіх частин роботи та рівня її захисту. Оцінка визначається на закритому засіданні ЕК і оголошується головою під час відкритого засідання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Академічне письмо : навчальний посібник / укладачі : Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв : НУК, 2022. 116 с. Режим доступу : <http://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7b717def-2ac0-454d-826fce62ebccef75/content>
2. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка. Навчальний посібник / І. П. Анєнкова, М. А. Байдан, О. А. Горчакова, В. М. Руссол : – Львів : «Новий Світ2000», 2020. – 567 с.
3. Асистент вчителя: роль, завдання та практичний досвід (практичний посібник) / Гонік С.Ю., Ридецька В.М., Підкаура В.А. та ін. – м. Звягель, 2024. – 74 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/968.pdf>
4. Бондаренко Неллі Володимирівна. Теорія, методика, освітня практика : анот. покажч. друк. праць : ДСТУ 8302:2015, References, APA style / [упоряд. Косянчук С. В.]. – Київ : Фенікс, 2024. – 163 с.
5. Бондаренко В. English for Specific Purposes: Law in Use : навчальний посібник / Вікторія Бондаренко. –Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. – 132 с. Режим доступу : <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7954/1/bondarenkoEngl-2306.pdf>
6. Вирішення конфліктів в освітньому середовищі із застосуванням примирних процедур в онлайн-форматі/ Андрєєнкова В. Л., Мотилук М. О. – К.– 2023. – 44 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/919.pdf>
7. Впроваджуємо інклюзію в закладі освіти / Державна служба якості освіти – 2023. – 86 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/851.pdf>
8. Гребінник Г. Ю. Майстерність академічного письмового мовлення = Mastering academic writing [Електронний ресурс] : навч. посібник : у 2-х ч. Ч. 1 / Г. Ю. Гребінник, Г. В. Комова, В. В. Рубцова. – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 132 с.
9. Гуменюк І. М. Українська мова за професійним спрямуванням у схемах і таблицях : навчально-методичний посібник для викладачів і студентів педагогічних ЗВО. Івано-Франківськ : [електронне видання], 2022. – 184 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/HP/Downloads/%D0%A3%20%D1%81%D1%85%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D1%85%20%D1%96%20%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%BB.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD>

10. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину / під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. – Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. – 95 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/21.pdf>

11. Діагностичне тестування: як працювати з тестами та їхніми результатами: методичний посібник / Берендєєв С., Косенчук Ю., Лисогор Л. – Київ, 2023. – 35 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/912.pdf>

12. Діалог, переговори та дебати: посіб. для вчителя / Павленко Ольга, Сизенко Анастасія, Декшна Тетяна, Лобойко Мирослава, МакМюррей А. та ін.; British Council. – Київ : Симоненко О. І., 2021. – 114 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/465.pdf>

13. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс : навчальний посібник. К. : «Центр навчальної літератури», 2021. – 388 с. (Т.1-8)

14. Загальна психологія: теорія та практикум : підруч. [для студентів і викладачів ВНЗ] / Н. М. Ільїна, С. О. Мисник. — Суми : Університетська книга, 2021. – 369 с.

15. Загальна психологія : навч. посіб. / [Богдановський І. В. та ін.] ; за заг. ред. Р. А. Калиниченко, О. Г. Льовкіної, І. О. Петухової ; Ун-т Держ. фіск. служби України. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. – 553 с.

16. Загальна та вікова психологія : навч.-метод. посіб. / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; уклад. : С. С. Доскач, Л. Б. Костик. – Чернівці : Рута, 2023. – 255 с.

17. Економічно-правові умови державно-партнерської взаємодії суб'єктів управління опорних закладів освіти: практичний посібник / О.М. Онаць, Г.М. Калініна, М.М. Малюга, В.В. Мелешко, Л.М. Попович, М.О. Топузов, Б.Г. Чижевський. / за ред. О. М. Онаць [Електронне видання] – Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021 – 97 с.
Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/520.pdf>

18. Ефективні комунікації для освітніх управлінців / Посібник. Київ, 2019. – 72 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/155.pdf>

19. Інноваційна розробка вчителя як засіб професійного зростання: інформаційно-методичний збірник / уклад. : І.В. Удовиченко, О.П. Сердюк, А.В. Метейко, О.В. Третякова. Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. 44 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/1030.pdf>

20. Кейс для педагога-наставника / Новик І., Венгловська О. – Київ. УІРО –2023. – 30 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/859.pdf>

21. Козловський Ю. М. Педагогіка: підручник / Ю. М. Козловський, В. Л. Ортинський, Л. В. Дольнікова; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. – 372 с.

22. Контроль освітніх результатів учнів ліцею в умовах інтегрованого навчання : методичний посібник / Ільченко В. Р., Гуз К. Ж., Засєкіна Т. М., Ільченко О. Г., Гринюк О. С., Антонюк М. А., Олійник І. М., Білик Н. І., Ляшенко А. Х., Педенко В. П. [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. - 150 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/506.pdf>

23. Конфлікти в освітньому середовищі: діагностика та практика вирішення : навчально-методичний посібник. / Гарькавець С. О., Волченко Л. П. - Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 91 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/194.pdf>

24. Литвинчук О.В. Українська мова професійного спрямування: навчальний посібник / Оксана Валеріївна Литвинчук. – Вид. 2-ге, доповн. й переробл. – Житомир : «Житомирська політехніка», 2020. – 259 с.

25. Маляров М., Христин В., Шевченко Р. Інноваційні технології, форми та методи здійснення освітньої діяльності в ЗВО. Курс лекцій. Харків – 2024. Режим доступу :

<http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/20677/1/%D0%86%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>

26. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник. К. : «Центр навчальної літератури», 2021. – 272 с. (Т.1-8)

27. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчально-методичне видання. Луцьк : Вежа, 2021. – 48 с. Режим доступу :

https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20241/1/akadem_mart.pdf

28. Менеджмент освіти : навчальний посібник / автори-укладачі: А. Рибчук, В. Бодак, О. Блистів, І. Ворончак та ін.; за ред. проф. А. Рибчука. Дрогобич : Ред.-вид. відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2022. – 326 с. Режим доступу :

<http://ir.dspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4352/1/%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>

29. Методика дистанційного навчання: збірник статей / За редакцією В. А. Ребрини. Хмельницький: ХОІППО. 2020 – 81 с. Режим доступу :

<file:///C:/Users/my/Downloads/55.pdf>

30. Методика інтеграції в проєкті «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» : збірник матеріалів / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2022. – 160 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/555.pdf>

31. Методика компетентісно орієнтованого навчання технологій у професійному ліцеї : методичний посібник / В.І. Туташинський, Т.С. Мачача,

- А.М.Тарара, В.В.Вдовченко. [Електронне видання] – Київ: КОНВІ ПРІНТ 2021. – 141 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/500.pdf>
32. Методика наукових досліджень : навч.-метод. посіб. / В. В. Федорчук. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2022. –129 с.
33. Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності : навч. посіб. [для студентів – майбут. корекц. педагогів, фахівців спец. та інклюзив. закл. освіти та ін.] / Світлана Миронова, Мар'яна Буйняк, Оксана Гаяш ; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка, 2022. – 171 с.
34. Міщенко А. П. Формування управлінської команди / А. П. Міщенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
35. <http://westudents.com.ua/glavy/41158-83-formuvannya-upravlnskokomandi.html>
36. Муха Р. А. Команда, її сутність та особливості розвитку / Р. А. Муха. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4253>
37. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. – К. Ліра-К:, 2020. – 564 с.
38. Загальна психологія : навч. посіб. / О. П. Хохліна, М. М. Дідух, С. Л. Горбенко ; М-во освіти і науки України, Нац. авіац. ун-т. – Київ : НАУ, 2024. – 122 с.
39. Мотивація як засіб саморозвитку й самореалізації: з досвіду роботи вчителя [навчально-методичний посібник]. / Карявка Сергій – Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2021. – 100 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/464.pdf>
40. Николук Т., Шкляєва. Н. Ділова українська мова та академічне письмо : навч. посіб. Луцьк, 2022. – 65 с. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/11501>
41. Нові підходи до управління освітнім закладом в умовах реформування освіти : методичний посібник для керівників закладів загальної середньої освіти / уклад. : Л. М. Михайлова, Л. М. Савенко, В. С. Стасюк. Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. 98 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/405.pdf>
42. Організація діяльності закладів освіти в умовах воєнного стану. Порадник III. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / Упоряд.: Фідання О.Г., Войцехівський М.Ф., Івашньова С.В. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. – 600 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/727.pdf>
43. Педагогіка : навч. посібн. / О.М. Назаренко ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 146 с. Режим доступу :

<https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bde61db7-0527-4c70-8be1-2377468a0c17/content>

44. Педагогіка : навч. посіб. для дистанц. навчання : [студентам закл. вищ. пед. освіти, викладачам, вчителям] / Бабич О. О., Пащенко М. І., Обміняна Г. Л., Яценко Т. В. ; М-во освіти і науки України, Упр. освіти і науки, Черкас. облдержадмін., КЗ "Уман. гуманіт.-пед. фах. коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкас. облради". – Умань : Сочінський М. М., 2022. — 133 с.

45. Педагогіка : навч. посіб. / Т. Поясок, О. Беспарточна ; М-во освіти і науки України, Кременчуц. нац. ун-т ім. М. Остроградського. – Кременчук : NOVABOOK, 2024. – 206 с.

46. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень : навч. посіб. : [для здобувачів вищої освіти та викладачів вищої шк. / Н. О. Ткачова та ін.] ; за ред. В. Е. Луначека, Н. О. Ткачової ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024. – 343 с.

47. Підгурська В.Ю., Голубовська І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. – 192 с. Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf>

48. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. URL: https://old.karazin.ua/docs/antiplagiat_nakaz_polozhennya.pdf

49. Почни з головного: навчально-методичний збірник-тренажер з питань вивчення законодавства України у сфері загальної середньої освіти / Моравська Н.С., Ящишин І.В., Музика М.С., Ручаковський А.М.: управління Державної служби якості освіти у Тернопільській області. – 2020. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/25.pdf>

50. Правові аспекти освітньої діяльності в умовах законодавчих змін: у запитаннях і відповідях. Навчальний посібник; вид. 2-ге, доповнене/ Гуменюк В. В., Зазуліна Л. В., Блажиєвська В. М.- Хмельницький: ХОІППО, 2023 - 157 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/881.pdf>

51. Практика взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі : метод. посіб. / уклад. : О. В. Коган та ін. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2021. 80 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/486.pdf>

52. Практична медіаосвіта: медіаграмотність в освітньому просторі : навч.-метод. посібник / уклад. : В. В. Байдик, О. В. Проніна; за заг. ред. В. В. Байдик. Лисичанськ, 2021. – 66 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/642.pdf>

53. Простими словами. Як розібратися у своїх емоціях Автор: Марк Лівін, Ілля Полудьонний. – Київ : «Наш формат», 2020. – с. 224.

54. Професійне зростання та емоційна підтримка педагогів. Методичний посібник / С.О.Богданов, О.В.Залеська та ін., – Київ:

Університетське видавництво ПУЛЬСАРИ, 2021. – 56 с. Режим доступу :

<file:///C:/Users/my/Downloads/898.pdf>

55. Професійне мовлення вчителя. Короткий словник термінів / Ходанич Л.П., Палько Т.В. Ужгород, 2018. – 84 с. Режим доступу :

<file:///C:/Users/my/Downloads/770.pdf>

56. Професійне портфоліо: територія успіху сучасного педагога: [навчально-методичний посібник] / А.А. Кендюхова. – Кіровоград: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2016. – 36 с. Режим доступу :

<file:///C:/Users/my/Downloads/373.pdf>

57. Психологія : теорія і практика : навч. посіб. : [для студентів ЗВО, які вивчають психологію, викладачів та практик. психологів] / Щербакова І. М., Харченко Т. Г. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Лаб. методології практик. психології. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2023. – 362 с.

58. Розробляємо освітню програму: Методичні рекомендації для авторів та замовників експертизи освітніх програм, розроблених не на основі типових освітніх програм / Державна служба якості освіти України. – Київ :

Педагогічна думка, 2023. — 40 с.

Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/892.pdf>

59. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. – 146 с.

60. Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ, практик. психологів, спеціалістів соці. роботи, педагогів] / Мирослав Савчин. – 4-те вид., допов. — Київ : Академія, 2024. – 350 с.

61. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. – 319 с.

62. Соціально-педагогічний супровід в освітньому закладі : навч.метод. посібник / уклад. : В. В. Байдик та ін. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021. 95 с. Режим доступу :

<file:///C:/Users/my/Downloads/1019.pdf>

63. Творчість як фактор мотивації досягнень: навчальний посібник / Сергєєва Л.М., Просіна О.В., Ілляхова М.В.- Київ, 2023. – 124 с. Режим доступу :

<file:///C:/Users/my/Downloads/831.pdf>

64. Теорія та практика використання альтернативної комунікації для осіб з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник. — Київ : ФОП Усатенко Г. В., 2021. – 80 с. Режим доступу :

<file:///C:/Users/my/Downloads/669.pdf>

65. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М.П. Вовк, Г.І. Сотська, Н.О. Філіпчук, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Л.Ю. Султанова, Н.С. Гомеля. – К.:

Талком, 2019. – 320 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/209.pdf>

66. Тлумачний словник освітянських термінів / Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», 2022. – 50 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/722.pdf>

67. Філософія освіти : лекції, практикум / Світлана Черепанова. – Львів : Простір-М, 2023. – 302 с. : табл. – Бібліогр.: с. 284-293.

68. Цифрові інструменти для впровадження STEM-освіти: Методичний посібник / О.І. Когут, Л.Є. Кривокульський, Н.М. Німко – Тернопіль: ТАЙП, 2023. 101с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/921.pdf>

69. Ющишина Л. О. Групова динаміка та комунікації (тренінг): курс лекцій. -Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. – 170 с.

70. Як зробити онлайн-уроки інклюзивними: практичні рекомендації /упорядники Н. Софій, О. Федоренко – Київ, 2021. – 28 с. Режим доступу : <file:///C:/Users/my/Downloads/600.pdf>

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Журнал «Практична психологія та соціальна робота»
<http://psyjournals.org.ua>

2. Закон України «Про вищу освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

3. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

4. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98%D0%B2%D1%80#Text>.

5. Командоутворення: корисні інструменти та кейси [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://budni.rabota.ua/ua/hr/komandoutvorennnyakorisni-instrumenti-ta-keysy>

6. Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні (Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education — CEUME)
<http://ceume.org.ua>

7. Культура і креативність [Електронний ресурс] – Режим доступа: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/project-management/lecture-17-6>

8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
–<http://www.nbuv.gov.ua/>

9. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

10. Новини на порталі Management <http://www.management.com.ua>

11. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
12. Онлайн бібліотека наукових підручників – Режим доступу: <http://textbook.com.ua/psihologiya/>
13. Офіційний сайт психологічної служби системи освіти України. – Режим доступу: <http://psyua.com.ua/>.
14. Повнотекстові підручники з психології [Електрон. ресурс]. – Режим доступу <http://www.psylib.kiev.ua>
15. Портал «Тренінги в Україні» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.training.com.ua/>
16. Портал знань – відкриті навчальні матеріали. Режим доступу: <http://www.znannya.org>
17. Портал тренінгів «GoTraining» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://gotrening.com/>
18. Програма підтримки вироблення стратегії реформування освіти «Система педагогічної освіти та педагогічні інновації». Режим доступу: http://www.programs_edu_ua
19. Психологія Підручники для студентів онлайн (stud.com.ua) – Режим доступу <http://stud.com.ua/psihologiya/>
20. Сайт дистанційної освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна URL: <https://moodle.karazin.ua/>
21. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitkuvishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.
22. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка– Режим доступу <http://korolenko.kharkov.com/>
23. Що таке командна робота, чому вона така важлива і як впливає на успіх? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://blog.agrokebety.com/shcho-take-komandna-robota>
24. Як правильно проводити тренінг [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://poznayka.org/s52076t1.html>
25. International Journal of Developmental Science. – URL: <https://www.iospress.nl/journal/international-journal-of-developmental-science/>
26. Developmental Psychology. – URL: <https://www.apa.org/pubs/journals/dev/>

ДОДАТКИ

Додаток

А Зразок оформлення титульної сторінки магістерської кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

Кафедра _____

До захисту допущено
Завідувач кафедри

(підпис)

(науковий ступінь, вчене звання, ім'я, прізвище)

« ____ » _____ 20 ____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

рівень вищої освіти _____

спеціальність _____

освітньо-професійна програма _____

тема « _____ »

Виконав (ла)

Здобувач вищої освіти групи _____
(шифр групи)

(ім'я, прізвище)

(підпис)

Керівник

(науковий ступінь, вчене звання, ім'я, прізвище)

(підпис)

Рецензент роботи

(науковий ступінь, вчене звання, ім'я, прізвище)

(підпис)

Засвідчую, що у цій роботі немає
цитат та вилучень з праць інших
авторів без відповідних посилань
здобувач освіти _____

(підпис)

Харків – 20 ____

Зразок оформлення завдання на магістерську кваліфікаційну роботу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»

Кафедра _____

Рівень вищої освіти _____

Спеціальність _____

Освітньо-професійна програма _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

підпис ініціали, прізвище

“ ____ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи

керівник роботи _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Перелік питань, які потрібно розробити

4. План роботи

№ з/п	Назва етапів роботи

5. Дата видання завдання _____

Студент

(підпис)

ім'я, прізвище

Керівник роботи

(підпис)

ім'я, прізвище

Зразок оформлення реферату магістерської роботи

з теми: Методика використання комп'ютерних технологій при викладанні дисципліни «Економіка підприємства»

РЕФЕРАТ

Робота містить : 151 с., 8 рис., 9 табл., 52 джерела, 1 додаток.

Мета дослідження: розробити методику використання комп'ютерних технологій при викладанні дисципліни „Економіка підприємства” та експериментально перевірити ефективність її впровадження у навчальний процес.

Об'єктом дослідження є навчальний процес при викладанні дисципліни «Економіка підприємства» в УПА.

Предметом дослідження є методика використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі при викладанні дисципліни «Економіка підприємства».

Методи дослідження: теоретичні, емпіричні та статистичні.

У роботі було проаналізовано можливості застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі і визначено педагогічні цілі, основні напрямки, принципи та форми їх застосування й методи навчання.

Виявлені педагогічні умови використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі та розроблено методику використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі по дисципліні «Економіка підприємства».

Експериментально підтверджено підвищення показників ефективності навчального процесу і таким чином обґрунтовано доцільність використання розробленої методики при викладанні дисципліни «Економіка підприємства».

Наукова новизна полягає в тому, що розроблені, та експериментально перевірені нові педагогічні умови використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі.

Матеріали дослідження, а саме розроблена методика викладання дисципліни «Економіка підприємства», можуть бути використані викладачами інших вищих навчальних закладів у професійній підготовці студентів економічних спеціальностей, а також у системі дистанційного навчання студентів.

Ключові слова: комп'ютерні технології, методика використання, засоби комп'ютерних технологій, навчальний процес, економіка підприємства, дисципліна.

Зразок оформлення змісту магістерської роботи
з теми: Методика використання комп'ютерних технологій по дисципліні
«Економіка підприємства»

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	14
1.1. Основні поняття та класифікації комп'ютерних технологій навчання	14
1.2. Аналіз можливості використання комп'ютерних технологій у навчанні	18
1.3. Рекомендації щодо використання комп'ютерних технологій у навчанні	25
Висновки до 1 розділу	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ЇЇ ВИВЧЕННІ В ННІ «УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»	33
2.1. Аналіз змісту та стану викладання дисципліни «Економіка підприємства» в ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»	33
2.2. Розробка методики використання комп'ютерних технологій в процесі викладання дисципліни «Економіка підприємства»	38
2.2.1. Розробка дидактичного проекту лекції	42
2.2.2. Розробка дидактичного проекту практичного заняття з використанням комп'ютерних технологій	48
Висновки до 2 розділу	52
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ	54
3.1. Методика і результати проведення констатуючого етапу експерименту	54
3.2. Методика і результати проведення перетворювального етапу експерименту	58
3.3. Ефективність впровадження розробленої методики	62
Висновки до 2 розділу	66
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71
ДОДАТКИ	80
Додаток Д Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел:	

Характеристика джерела	Приклад оформлення		
1	2		
Книги			
Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.		
Два автори	1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази угосподарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с.		
Три автори	1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.		
Чотири і більше авторів	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.		
	3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч.		

1	2
	посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 р.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінальновиконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошев Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с. 4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с. 5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 р.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.
Частина видання	
Книги	1. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Коломoeць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломoeць. Київ, 2009. С. 195–197. 3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси</i>

1	2
Книги	<i>в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i> : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. унт міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.
Статті із продовжуваних та періодичних видань	1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65. 2. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55. 4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3–17. 5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Інші видання	

Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10– 22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530– 543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.
Архівні документи	Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В Стефаника НАН України</i> . Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гаммаметодами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1)
Стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі. <i>Бібліотечний вісник</i>. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).
Автореферати дисертацій	1. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 2. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.
Дисертації	1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.

РЕЦЕНЗІЯ**на магістерську кваліфікаційну роботу ступеня
вищої освіти _____**

виконаний(у) на тему: _____

студентом (кою) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

(складається у довільній формі із зазначенням: відповідності дипломного проекту затвердженій темі та завданню на дипломне проектування; актуальності теми; його реальності (виконання на замовлення підприємств, організацій, за науковою тематикою кафедри, НДІ тощо); глибину техніко-економічного обґрунтування прийняття рішень; ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних та інженерних технологій; оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів; правильності проведених розрахунків і конструкторсько-технологічних рішень; наявності і повноти експериментального (фізичного або математичного) підтвердження прийнятих рішень; якості виконання пояснювальної записки, відповідності креслень вимогам ДСТУ, ЕСКД; можливості впровадження результатів; недоліків; оцінки дипломного проекту за методикою (пункт 2.10) і можливості присвоєння дипломнику відповідної кваліфікації (формулювання кваліфікації - згідно з навчальним планом напряму підготовки або спеціальності).

Рецензент_____
(посада, вчені звання, ступінь)_____
(підпис)_____
(ініціали, прізвище)Печатка установи, організації рецензента *(тільки для зовнішнього рецензента)*

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Коваленко Денис Володимирович
Брюханова Наталія Олександрівна
Корольова Наталія Валеріївна
Божко Наталія Василівна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації
щодо підготовки та захисту для здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 25.06.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 3,02. Обсяг 0,874 Мб. Зам. № 315/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна